

DIS
MITT

Nytt

Nr 2 2009

Ansvarig utgivare Kurt Wikholm Tel: 0732-45 34 23

Ordförande har ordet.....	sida 2
Ny smedskiva med 180.000 personer.....	sida 2
Indexering av SCB-utdragen 1860-1938	sida 2
Vem Tror du att du är	sida 2
Redaktören har ordet.....	sida 3
Släktforskardagarna i Örebro 2010.....	sida 3
Skogsfinnarna Kartläggs.....	sida 4
Folkbokföringsutredningen.....	sida 5
Nytt material på Arkiv digital.....	sida 6
Evenemang och aktiviteter.....	sida 6
DIS-MITT.s funktionärer 2009.....	sida 7
Faddrar inom XYZ-län.....	sida 7
XV Finlandssvenska släktforskarkonferensen.....	sida 8

Ordförande har ordet: Ny smedskiva med 180.000 personer

I upplevelsernas tidevarv. Förra årets julklapp var en upplevelse, och trenden att ge bort en upplevelse har varit på uppåtgående i flera år och verkar inte mattas av. Detta har fått mig att tänka på ett bröllop jag var på för närmare 20 år sedan. Alla inbjudna fick i uppgift att ge bort ett presentkort på en enkel och tämligen gratis upplevelse, det fanns god fantasi bland de inbjudna och det var presentkort på inbjudan att baka i bagarstuga, sätta om brudparets blommor, middagar etc. Idén tycker jag var trevlig och personlig. Varför ger vi inte bort ett presentkort att tillsammans med en släkting eller vän släktforska? Vill man däremot lägga ut lite mer kan man ge bort en förbetald kurs och kanske följa med själv.

Över lag så väcks frågan hos mig själv ibland ”vad får min hobby kosta?”, svaret blir lätt att det är okej med en hel del. Men jag kan se en trend där många företag hittat en chans att tjäna pengar på vår törst att veta mer om vår egen historia. Det säljs abonnemang, CD-skivor, böcker mm som aldrig förut. Släktforskning har blivit en gigantisk folkrörelse och då vill så klart de med lite affärssinne göra sig en hacka. Jag rekommenderar alla som vill börja släktforska att kolla upp möjligheterna, vad känner man att man måste ha och vad kan man lösa på andra sätt eller faktiskt klara sig utan. Många forskarhörnor, -stugor, -lokaler har tillgång till flera av de tidigare nämnda medierna. Att släktforska har blivit en enmansangelägenhet sedan varje enskild person i princip kommer åt de stora breda arkiven direkt via sin dator, men tyvärr så missas då så mycket mera som finns att utforska och spännande möten med andra likasinnade.

Jag ser fram emot en höst och vinter med många spännande möten. Titta på vår hemsida efter evenemang och öppna lokaler som kan passa dig.

Anna Söderström

Smedskivan 6 är en DVD-skiva med innehållet i databasen SMED. Den sjätte upplagan innehåller över 180.000 personer. Skivan ingår i medlemskapet 2009 och säljs detta år inte på annat sätt. Efter årsskiftet kommer den att kosta 275 kr. Mer information finns på [Smedsrötter](#). (26 sept)

Indexering av SCB-utdragen 1860-1938

Indexering av SCB-utdragen för födda, vigda och döda 1898-1938 är nu slutförd för hela Sverige, meddelar SVAR. Detta har genomförts med hjälp av frivilliga personer, deltagare från olika projekt, t ex projektet "Namn åt de döda", personal inom SVAR och registreringsenheterna i Kallinge och Gislaved m fl. Indexering av SCB-utdragen för perioden 1860-1897 pågår sedan en tid tillbaka. Några län är helt färdigindexerade för denna period, på andra län kvarstår mycket. (9 sept)

Vem Tror du att du är

Sveriges Televisions Tv-serien som blev en stor publiksuccé. Nu spelas det nya avsnitt in som kommer att troligen skickas under hösten. Under de veckor som serien visades under våren så var tittarsiffrorna per avsnitt över 685000. En mycket hög siffra för att vara ett släktforskar program. Det visar att intresse finns för sina fäder och rötter. I England har serien pågått i sju år och genomsnitt är det över fem miljoner tittare som ser varje program. Tv-serien har vunnit flera utmärkelser och de första säsongerna finns att köpa på dvd i Storbritannien. Sedan oktober 2007 ger BBC:s förlag ut en månadstidning som bygger på tv-serien. Programserien har bidragit till ett kraftigt ökat intresse för släktforskning i Storbritannien. Arkiven belägrade när de första omgången sändes blev den brittiska motsvarigheten till Riksarkivet och släktforskarorganisationen Family Research Center närmast belägrad av briter med ett nyvaket intresse för att söka sina rötter. Vi får se om det uppdagas ett lika stort intresse i Sverige.

Redaktören har ordet

Sommaren är slut och hösten närmar sitt med stormsteg. Nu väntar man bara på att snön ska komma så att man får gå i ide och fortsätta att släktforska som ej man har så mycket tid på sommaren.

Men i somras gjorde jag ett lite undantag. Jag gjorde en släktinggatan, kungen brukar ju göra sin Eriksgata och jag ville ej vara sämre. Jag gick i mina släktingars fotspår och var på de olika platserna som de bott i Finland. Jag var även och tittade till familjegraven som jag ej har sett på många år. Det blev mycket prat om mina släktingar var de bodde och vad de livnärde sig med. De fick lämna sin gård och ta med de bohag som de fick plats på hästkärran och lämna resten. Orsaken var att Ryssland gjorde anspråk på området som de bodde på i Porkkala. Området som de sedan gav tillbaka till Finland 1956. Nu är gården tillbaka i släkten igen. För en av mina släktingar tog över hemman efter att Ryssland hade lämnat området. Man förstår bättre vad

det handlar om när människor idag får lämna sina hem och flytta när det är krig. I föreningen håller vi på med dödboken och man stöter på familjer som har mist sina små barn som kan vara ett par dagar gamla. Man känner en sorg när man läser raderna i husförhörslängden. Och man tänker hur de klarar att gå vidare i livet. Man förstår ej sorgen som familjen måste bära inom sig innan man hamnar i samma situation. Vår familj fick ett barnbarn och glädjen var stor. Det var vårt första barnbarn. Det är lite speciellt med det först. men tyvärr fick vi behålla honom endast i 12 dagar innan han lämnade jordelivet. Sorgen har varit stor inom familjen över händelsen och man har bara en fråga **varför**. Varför hände det, varför fick han ej leva vidare. Man förstår bättre när en person är mellan 80 och 90 år och går bort. Men när ett litet spädbarn på 12 dagar går bort. Det förstår man ej. Men livet måste ju gå vidare man får tänka på de fina 12 dagar som han levde och vi fick se honom.

Kurt Wikholm

Arkiv Digital huvudsponsor för Släktforskardagarna i Örebro 2010

Styrelsen i Örebro Släktforskare har enhälligt beslutat utse Arkiv Digital till huvudsponsor för Släktforskardagarna i Örebro den 27-29 augusti 2010.

”Beslutet är mycket glädjande och det visar att vi befäster vår ledande position som framtidens leverantör av kyrkböcker i färg”, säger Gabriel Wallgren, verkställande direktör för Arkiv Digital.

Örebro Släktforskare och Arkiv Digital är fast övertygade om att vi tillsammans kommer att erbjuda ett mycket lyckat arrangemang som det har alla förutsättningar att bli. Sommaren 1810 kom adel, präster, borgare och bönder från hela Sverige till Örebro för att välja tronföljare - det visade sig bli marskalken Bernadotte. 2010 firar Örebro 200-årsminnet av denna viktiga händelse med en rad arrangemang och inom den ramen inbjuder vi till Släktforskardagar med 1810 som tema.

Örebro ligger mitt bland alla som bor i Sverige och det är lätt att resa till Örebro. Conventum erbjuder utmärkta lokaler i centrum och en rad hotell lockar med specialpriser om man inte föredrar vandrarhem eller Gustavsviks camping.

Örebro släktforskare kommer också att samverka med Örebro Läns Hembygdsförbund.

”Vi i Örebro Släktforskare är mycket glada för samarbetet med Arkiv Digital och för att vi tillsammans kan öka intresset för släktforskning i Sverige. Vi ser fram emot att få möta alla intresserade” säger Åsa Persson, ordförande för Örebro Släktforskare och arrangör för släktforskardagarna nästa år.

Skogsfinnarna Kartläggs

För dem som är intresserade av smedjebruken och skogsfinnarna i Sverige finns FINNSAM. Lars-Olof Herou berättar om verksamheten.

Under slutet av 1980-talet började det hända något bland hembygds- och släktforskare med intresse för den så kallade svedjefinska kulturen. Det var främst i Hälsingland, Medelpad och bergslagen som det började 1986 startade Finnskogsmuseet i Alfta södra Hälsingland, som genom åren byggt upp det största referensbiblioteket i ämnet, omfattande hela Skandinavians finnbygder.

Egen Tidskrift

En ny tidskrift ” Finnmarken förr och nu ” som behandlade bergslagets finnmarker började ges ut 1988 och samtidigt påbörjades ett finnskogsprojekt i Hällefors, med högskolekurs ” Finnskogarnas kolonisation och kultur ” med lärare från Högskolan i Örebro. Hösten 1988 anordnades också ett tredagars-symposium om finnkultur med ett 80-tal deltagare från Sverige, Norge och Finland. Ytterligare ett projekt planerades till Hällefors nämligen ett Finnskogarnas forskningscentrum ” Tyvärr fullföljdes inte det senare, beroende på att det inte gick att få någon enighet i Nordiska rådet, och därmed inte heller några pengar. Däremot var det nog första gången som universitetsfolk och fritidsforskare kunde skapa kontakt, i varje fall utanför Värmland.

Böckerna ” Svedjerök ” från Ångermanland, ” Svedjefinnar ” från Gästrikland och ” Finnbebyggelsen i Ånge kommun ” från Medelpad, som alla kom ut under perioden 1985-1990, vidgade ytterligare perspektivet. Några år framåt fördes en livlig diskussion mellan representanter från olika regioner om ett forum där alla intresserade kunde mötas. Det utmynnade i att nätverket FINNSAM (Finnbygder i Samverkan) bildades 1992.

Syfte och planerad verksamhet var en av uppgifterna att bredda kunskapen och visa på den Geografiska spridningen hos de finska nybyggarna. Utan att egentligen besluta om det, blev det självklart att ändra beteckningen svedjefinnar till skogsfinnar, eftersom de finnar som det handlade om, var svedjebbrukare under en relativt kort tid. Skogsfinnar passade bättre, då det på norska heter ”skogfinner”. Det är också en översättning, av det finska benämningen på ” metsäsuomalainen ” .

Samarbete och öppenhet

Tidigare hade de flesta skrifterna inom ämnet behandlat finnarna i Värmland, men genom många av de mest aktiva inom det nya nätverket inte kom från Värmland, så blev en viktig inriktning att visa på den skogsfinska historien även i t.ex. Bergslagen, Hälsingland, Medelpad, Tiveden och hedmark i Norge. Framför allt blev samarbete och öppenhet nyckelord. I och med att ” Torsby finnkulturcentrum ” blev invigt 1993 så fanns också en institution med anställd personal som enbart sysslade med den skogsfinska kulturen. Det blev ett gott stöd för FINNSAM:s fortsatta arbete.

Finnskogsmuseum

Sedan tidigare fanns, som nämnts Finnskogsmuseet i Hälsingland och sedan flera decennier Finnetunet och Gruetunet Museum i Hedmark på norska sida, som senare tillsammans blev Norsk Skogsfinsk museum. För att kunna informera om vad som varit- och vad som är på gång, så ges FINNSAM-information ut till alla medlemmar fyra gånger per år.

Mer information och foton på hemsidan:
www.finnsam.org

(Källa Släkt historiskt forum/ Lars-Olof Herou

Folkbokföringsutredningen föreslår att folkbokföring i församling ska upphöra

■ Folkbokföring ska inte längre ske i församling inom Svenska kyrkan utan i kommun. En ny indelning, distrikt, ska införas. Distrikten ska utgå från församlingsindelningen 1999/2000. Distriktens namn och exakta geografiska utbredning ska utredas särskilt. Detta föreslår Folkbokföringsutredningen som i dag har lämnat sitt slutbetänkande Folkbokföringen (SOU 2009:75) till statssekreteraren Ingemar Hansson. Utredare är enhetschefen Birgitta Pettersson.

■ Staten har inte längre något inflytande över församlingsindelningen och det kan av principiella skäl inte anses lämpligt att folkbokföringen även i framtiden ska bygga på ett trossamfunds interna indelning. Indelningen har också blivit mycket instabil. Sedan år 2000 har antalet församlingar minskat från cirka 2.500 till cirka 1.800. Det finns ett behov av att det i folkbokföringen finns en annan motsvarande indelning som är stabil. Uppgift om den nya indelningen i distrikt ska därför föras in i folkbokföringsdatabasen. Förslagen får konsekvenser för främst Svenska kyrkan och hanteringen av begravnings- och kyrkoavgiften. Skatteverket och Svenska kyrkan föreslås få i uppdrag att närmare utreda hur uppbörderna av dessa avgifter ska fungera.

■ När föräldrar inte bor tillsammans och särskilt i de fall barn har växelvis boende är det svårt att avgöra var barnet ska vara folkbokfört. Om föräldrarna är överens ska de själva kunna anmäla var ett barn som bor lika mycket hos dem båda ska anses bosatt. För att underlätta bedömningen i de fall föräldrarna inte är överens ska särskilt kunna beaktas om en dom eller ett avtal som godkänts av socialnämnden reglerar frågan om ett barns vårdnad, boende eller umgänge. För att förbättra rättssäkerheten ska en vårdnadshavare ha rätt att ensam överklaga ett beslut om barnets folkbokföring. Utredningen föreslår också vissa regeländringar för att minska problemen med utblivna bidrag för den förälder som flyttar tillsammans med sitt barn, när den andre vårdnadshavaren inte vill lämna sitt samtycke till flyttningsanmälan.

■ För att förbättra rättssäkerheten för personer som är förföljda eller som riskerar att utslättas för hot eller våld, ska Skatteverket i folkbokföringsdatabasen efter ansökan registrera en uppgift om att personen har ett

skyddsbehov. Ett avslag på en sådan begäran ska kunna överklagas av den enskilde. Även ett beslut att ta bort en sådan uppgift ska kunna överklagas.

■ Utöver nu nämnda förslag har utredningen gjort en allmän översyn av hela folkbokföringslagen och lämnar förslag som bland annat rör var olika personer ska vara folkbokförda och hur olika anmälningsförfaranden ska gå till.

Källa: Pressmeddelande från SOU (Sveriges offentliga utredningar)

Klang och jubel!

Folkbokföringsutredningen föreslår i sitt slutbetänkande nästan exakt det som Släktforskarörelsen i många år kämpat för, nämligen att den instabila församlingsindelningen skall överges som grund för folkbokföringen till förmån för sockenbegreppet så som det var vid tiden för svenska kyrkans skiljande från staten, d.v.s. vid årsskiftet 1999/2000. Visserligen har man bytt ut namnet "socken" mot det nya begreppet "distrikt", men det kan vi leva med. Utredaren lyfter fram två huvudskäl för denna förändring, båda två mer eller mindre lyfta från förbundets argumentation: 1. Instabiliteten i församlingsindelningen, och 2. Det principiellt felaktiga i att låta folkbokföringen bygga på ett trossamfunds interna indelning. Det förefaller faktiskt som om släktforskarörelsen har vunnit den sega kampen om socknarna - detta under förutsättning att riksdag och/eller regering följer utredarens förslag. Vykortskampanjen "Rädda våra socknar" inspirerade ett antal riksdagsledamöter att skriva motioner och till sist tog riksdagen beslut om att tillsätta en utredning. En eloge till utredaren, som uppenbarligen släppt all prestige i frågan och kommit fram till den enda rimliga slutsatsen!

Låtom oss jubla och vara glada!

Ted Rosvall
Via
Anna-Lena A

Nytt material på Arkiv digital

- Arkiv Digital's arbete med att fotografera av svenska arkivhandlingar fortsätter. Bolaget har nu träffat avtal med landsarkivet i Härnösand och Stockholms stadsarkiv. Dessutom finns nu nyfotograferat material som bland annat innehåller:
  - Uppsala läns kyrkoböcker (husförhörslängder, flyttade, födda, vigda och döda till omkring 1894.
  - Göteborgs Landsarkivs bouppteckningsregister för Göteborgs och Bohus län, Skaraborgs län och Älvsborgs län.
  - Bouppteckningar från äldsta tid till omkring 1900 för Jönköpings län, Kalmar län och Kronobergs län
  - Göteborgs Landsarkivs släktnamnsregister för Göteborgs och Bohus län, Skaraborgs län, Värmlands län och Älvsborgs län. Även register till städernas kyrkoböcker har fotograferats.
  - Vadstena Landsarkivs bouppteckningsregister för Jönköpings län, Kronobergs län, Kalmar län och Östergötlands län.

Den 3 augusti började Arkiv Digital fotografera på Landsarkivet i Härnösand. Man började även arbetet med Gävleborgs län som man hoppas blir klart under hösten. På Stockholms stadsarkiv kommer man att börja fotografera under september-oktober.

Info från X-län

X-län har ej haft något program än. Det är planering att ha en aktivitet under november för medlemmarna. Programmet är ej klart.

Info från Y-län (Örnsköldsvik)

Inga aktiviteter är inplanerade vid pressläggning

Info från Y-län (Sundsvall)

MGF firade sitt 30 års jubileum

Den 12 september firade MGF sitt 30 års jubileum. De hade en minimässa med flera inbjudna däribland Dis-mitt som visade Disgen och Disbyt. Temat var Märkesåret 1809 (och Finland). Medelpads hembygdsförbund hade sammanlyst höstens hembygdsträff. Och FHKusten hade hakat på med att köra en film med Finlandsanknytning. Dagen var lyckad och ett 70 tal besökare fanns på plats.

Anna Söderström

Info från Z-län

Månadsmöte lö 17 okt kl 12.00

Kyrkoherden Laurentius Svenonis i Säbrås ättlingar.

Med särskild inriktning på Jämtlands län. Björn Thunberg berättar.

Forskarkväll on 21 okt kl. 18.30

Generalmönsterrullor. Hur hitta din soldat i rullorna?

Bo Svartholm berättar och visar.

Resa fr - lö 23 - 24 okt Resa till LA i Härnösand.

DIS-MITT.s funktionärer 2009

Anna Söderström Björneborgsv. 66	Ordförande 854 62 Sundsvall	Tel:060-15 50 30	ordforande”at”dis-mitt.se
Lars Åström Luleåvägen 223	Vice ordförande 857 31 Sundsvall	Tel: 060-50 11 41	v.ordforande”at”dis-mitt.se
Reine Björkman Ångermanl.g 10 G	Sekreterare 891 35 Örnsköldsvik	Tel: 0660-189 41	sekreterare”at”dis-mitt.se
Jan Lilliesköld Johannedalsv. 150	Kassör, medlemsregistrator 863 36 Sundsbruk	Tel: 060-53 63 59	kassor”at”dis-mitt.se
Kurt Wikholm Skolgatan 32 E	Ledamot 806 45 Gävle	Tel: 026-10 23 44	ledamot1”at”dis-mitt.se
Georg Lundqvist Fagerlandsv. 11	Ledamot 893 31 Bjästa	Tel: 0660-22 08 82	ledamot2”at”dis-mitt.se
Jeanette Lindblom Speckta 105	Suppleant 864 91 Matfors	Tel: 060-210 97	suppleant2”at”dis-mitt.se
Kerstin Farm Krönvägen 33 B	Suppleant 856 44 Sundsvall	Tel: 060-67 91 11	suppleant”at”dis-mitt.se
Joacim Söderström Björneborgsv. 66	Webmaster 854 62 Sundsvall	Tel: 060-15 50 30	webmaster”at”dis-mitt.se
Bernt Lindfors Forellvägen 12	DISBYT-ombud 862 40 Njurunda	Tel: 060-315 24	disbyt”at”dis-mitt.se

Faddrar inom XYZ-län

Pc/Disgen-faddrar

Claes Embäck	Tel: 026-19 25 00	E-post: claes.emback”at”tele2.se
Kurt Wikholm	Tel: 026-10 23 44	E-post: kwikholm”at”gmail.com
Tony Rödin	Tel: 070-350 63 04	E-post: tony.rodin”at”home.se
Bodil Orremo	Tel: 063-446 66	E-post: bodil.orremo”at”bredband.net
Staffan Bodén	Tel: 0650-56 14 17	E-post: staffan.boden”at”wtnord.net
Arne Bixo	Tel: 0691-305 02	E-post: arne.bixo”at”telia.com
Joacim Söderström	Tel: 060-15 50 30	E-post: acim.h.soderstrom”at”telia.com
Örjan Öberg	Tel: 0611-221 88	E-post: orjan”at”bakskuru.se
Per-Anders Hörling	Tel: 0620-146 13	E-post: per-anders.h”at”telia.com
Peter Johansson	Tel: 0660-37 21 09	E-post: peter.johansson-oer”at”telia.com
Lennart Näslund	Tel: 0660-37 21 09	E-post: lintagen”at”home.se

”1809-2009: Kontakter knyts - bryts - återknyts” på Åland - mitt i Östersjön -

Riksomfattande *XV Finlandssvenska släktforskarkonferensen & Åländskt släktforskar-möte* den 9-11 okt. 2009 i Självstyrelsegården, Mariehamn, planeras under temat

”1809-2009: Kontakter knyts - bryts - återknyts”

med syfte att historiskt omspanna de senast förflutna 200 åren ur ett perspektiv som omfattar finländsk migration runt hela norra halvklotet. Tvåspråkiga, riksomfattande Genealogiska Samfundet i Finland, initierar vartannat år den finlandssvenska släktforskarkonferensen på olika orter i Svenskfinland. Märkesåret 2009 står Åland – mitt i Östersjön – i turen. Jubileet till ära är vår konferens mera omfattande än vanligt och inbegriper även ett ”Åländskt släktforskar-möte”.

Programmet inleds med en översikt över de svensk-finska kontakterna över Östersjön under svenska tiden. Skilsmässan från Sve-rige efter 1808-1809 års krig behandlas (**Kontakter bryts**) med följd att maktstrukturen och riksgränserna i Norden ändrades radikalt.

Ryska tiden möjliggjorde för finländare, men i viss mån även för andra nordbor, att söka sig utkomst i det väldiga ryska imperiet ända bort till Ryska Alaska. En av konferensens långväga föreläsare, *prof. Andrey Valterovich Grinev*, vid S:t Petersburgs polytekniska universitet och specialist på Ryska Alaska, redogör för sitt snart fullbordade uppslagsverk om anställda – bl.a. flera hundra finländare och ett märkbart inslag av svenskar, danskar och norrmän – vid Rysk-Amerikanska Kompaniet i dess kolonier längs Norra stillahavets kuster och öar.

Guldfyndigheterna i Kalifornien år 1848, i trakterna kring det som skulle bli San Francisco, satte igång ”amerikaemigrationen” från Norden (**Kontakter bryts och knyts**). Under ryska enväldets slutskede ingick i denna också emigranter som av sociala och politiska skäl var pressade att söka sig bort, huvudsakligen till USA och Kanada. En annan långväga talare, *Margarita Nikamo Choquette*, specialist på nordisk och slavisk migration informerar om mindre kända arkiv och källor som finns i Family History Library i Salt Lake City i Utah, USA.

Övrigt konferensprogram.

I Självstyrelsegården visar vi två utställningar producerade av Ålands Emigrantinstitut: ”*Haddon Sundbloms amerikanska jul*” och ”*1721-1922: 200 år av finländsk arbetsutvandring till ryska imperiet*”. Den senare består av två separata utställningar ”*Dostojevskis svärmor och andra finlandssvenskar i S:t Petersburg*”, producerad av Svensk-ryska föreningen i Finland inför staden S:t Petersburgs 300-årsjubileum år 2003, och ”*Ålänningar i ryska imperiet*”, producerad av Ålands Emigrantinstitut. I Ålands museum visas ”*Åland → America footprints: Warner Sallman ♦ Phil Fagerholm ♦ Haddon Sundblom – peddling messages –*”, som berättar om tre ålands-ättlingars vittomspännande inflytande på den amerikanska gräsrotskulturen, även den en produktion av Ålands Emigrantinstitut.

För fullständigt program besök Ålands Emigrantsinstitut: www.eminst.net.